

АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ ПРАГРАМЫ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ на 2016—2020 гады

Павышэнне канкурэнтаздольнасці традыцыйных галін прамысловасці

Вытворчыя магутнасці айчынных прадпрыемстваў будучы аптымізаваны, выходзячы з рэальнага попыту на выпускаемую прадукцыю на знешнім і ўнутраным рынках.

Прадугледжваюцца павышэнне тэхнічнага ўзроўню дзейных магутнасцяў і вывад з эксплуатацыі залішніх. Арыенцірам эфектыўнасці з’яўляюцца ўкараненне ў вытворчасць сучасных тэхналогій па выпуску прадукцыі з высокай дабаўленай вартасцю і стварэнне новых вытворчасцяў з узроўнем прадукцыйнасці працы, не ніжэйшым за сярэднееўрапейскі.

Палітыка рацыянальнага імпарта-замішчэння будзе накіравана як на павелічэнне лакалізацыі зборачных вытворчасцяў, так і на вытворчасць эканамічна эфектыўнай імпартазамішчальнай прадукцыі. Мэтавая задача — стварэнне новых экспартна арыентаваных і імпартазамішчальных вытворчасцяў.

Рэалізацыя гэтага напрамку дазволіць дасягнуць прыросту штогадовай выручкі ад рэалізацыі прадукцыі не менш як на 600 млн долараў ЗША ў прамысловасці і сферы паслуг.

У вытворчасці машын і абсталявання неабходна стварыць новыя мадыфікацыі трактароў, абсталявання рухавікамі самых прагрэсіўных стандартаў, пашырыць вытворчасць энерганасычаных трактароў, асвоіць вытворчасць дызельных рухавікоў для аўтамабільнай, трактарнай і пазадарожнай тэхнікі экалагічнага класа Еўра-5 і Еўра-6.

У аўтамабілебудаванні трэба будзе асвоіць выпуск тэхнічна складаных вузлоў і дэталей, пашырыць выкарыстанне сучасных кампазітных канструкцыйных матэрыялаў, электрамеханічных і гібрыдных сілавых устаноавак, укараніць інтэлектуальныя сістэмы кантролю за тэхналагічнымі працэсамі і кіравання імі.

У транспартным машынабудаванні будзе асвоена вытворчасць мала-танажных грузавых аўтамабіляў, мікра- і электрааўтобусаў, велікагрузных аўтамабільных кранаў і іншай тэхнікі, якая цяпер імпартаецца. Пашырыцца мадэльны шэраг прыгарадных і міжгарадных аўтобусаў. Будзе ўведзена першая чарга новага завода па выпуску легкавых аўтамабіляў.

У вытворчасці электратэхнікі плануецца асвоіць выпуск трансфарматараў для краін Еўрапейскага саюза з мінімальным узроўнем страт, электрарухавікоў павышанага і высокага класаў энергаэфектыўнасці, абсталявання для зборкі паўправадніковых прыбораў і інтэгральных мікрасхем, пашырыць асартымент бытавой тэхнікі з палепшанымі якаснымі характарыстыкамі.

У металургіі будзе створана вытворчасць спецыяльных сталяў, высокадакладнага ліцця, металакорду для буйнагабарытных і звышбуйнагабарытных шын, арганізавана лінія па вытворчасці труб нафтагазавага прызначэння, пабудаваны завод па выпуску тонкай белай бляхі для патрэб харчовай прамысловасці.

Развіццё *хімічнай вытворчасці* будзе ажыццяўляцца ва ўвязцы з мадэрнізацыяй нафтаперапрацоўкі. Прадугледжваюцца стварэнне магутнасцяў малатанажнай хіміі, сучасных комплексаў па вытворчасці поліэфірнай прадукцыі, арганізацыя вытворчасці азотнай кіслаты і асваенне выпуску новых відаў валокнаў, канструкцыйных матэрыялаў і вырабай.

Выхад на поўную магутнасць мадэрнізаваных вытворчасцяў у *дрэвапрацоўцы і цэлюлозна-папяровай прамысловасці* дазволіць павялічыць з 42 да 60 працэнтаў долю прадукцыі глыбокай перапрацоўкі драўніны і мясаціць экспарт драўнянай сыравіны прадукцыяй з высокай дабаўленай вартасцю.

Плануецца завяршыць мадэрнізацыю найбуйнейшых прадпрыем-

стваў *лёгкай прамысловасці* на базе найлепшых сусветных тэхналогій. Пашырыцца асартымент і вырасце канкурэнтаздольнасць прадукцыі тэкстыльнай, швейнай і гарбарна-абутковай галін. Курс будзе ўзяты на максімальнае замішчэнне імпартнага адзення, абутку якаснымі і сучаснымі таварамі айчыннай вытворчасці. Важны ўклад будзе ўнесены прыватнымі вытворчымі прадпрыемствамі гэтай галіны, якія дынамічна развіваюцца. Плануецца паўсюднае распаўсюджванне вопыту работы Брэсцкай вобласці ў гэтым напрамку.

Галоўнымі мэтамі развіцця *энергетыкі* з’яўляюцца павышэнне эфектыўнасці і надзейнасці функцыянавання энергасістэмы з улікам уводу ў эксплуатацыю Беларускай АЭС, забеспячэнне патрэбнасці эканомікі рэспублікі і насельніцтва ў энергарэсурсах.

Каеаецца фарміраванне аптывага электраэнергетычнага рынку Рэспублікі Беларусь і яго інтэграцыя ў ствараны агульны рынак ЕАЭС.

Будзе забяспечана дыверсіфікацыя відаў і пастайшыкоў паліўна-энергетычных рэсурсаў, у тым ліку шляхам будаўніцтва і пазтапнага ўводу ў эксплуатацыю двух блокаў Беларускай АЭС да 2021 года, нарошчвання аб’ёмаў выкарыстання мясцовых паліўна-энергетычных рэсурсаў.

З 2019 года плануецца мінімізаваць імпорт электраэнергіі і рэалізаваць міжгалоіновы комплекс захадаў па стымуляванні спажывання электраэнергіі ў сувязі з уводам у эксплуатацыю Беларускай АЭС, а таксама па яе эфектыўнай інтэграцыі ў энергасістэму краіны. Прадугледжваецца прыняць меры па экспарце электраэнергіі ў краіны Еўрапейскага саю-за.

Да канца пяцігодкі будзе забяспечана скарачэнне выкарыстання прыроднага газу ў параўнанні з 2015 годам у аб’ёме каля 1,5 млн тон умоўнага паліва.

Удасканаленне тарыфнай палітыкі ў сферы электра- і цеплазабеспячэння будзе ажыццяўляцца праз больш жорсткі кантроль за ўзроўнем і структурай выдаткаў, скарачэння перакрываванага субсідавання, стымулявання энергаспажывання ў перыяд няпикавых нагурузак. Прадугледжваецца аптымізацыя тарыфаў на электраэнергію, якую выкарыстоўваюць для патрэб ацяплення і гарачага водазабеспячэння.

Зніжэнне сабекошту электрычнай і цеплавой энергіі будзе ажыццяўляцца за кошт рэалізацыі энергазабеспячальнымі арганізацыямі эксплуатацыйна-тэхнічных і энергазберагальных мерапрыемстваў, скарачэння невытворчых выдаткаў адміністрацыйна-кіраўніцкага персаналу і іншых выдаткаў, што ўключаюцца ў затраты на вытворчасць энергіі.

Асноўныя мэты *нафтаперапрацоўкі* — забеспячэнне эканамічна эфектыўнай вытворчасці найважнейшых відаў нафтапрадуктаў і сыравіны для нафтахімічнага комплексу, нарошчванне экспартнага патэнцыялу краіны. Для іх дасягнення прадугледжваецца рэалізацыя інвестыцыйных праектаў, накіраваных на павелічэнне глыбіні перапрацоўкі нафты і выхаду светлых нафтапрадуктаў, забеспячэнне адпаведнасці якасці выпускаемай прадукцыі дзейным і перспектывным патрабаванням краін Еўрапейскага саюза.

У выніку рэалізацыі гэтых праектаў глыбіня перапрацоўкі нафты ў 2017—2018 гадах складзе 90 працэнтаў па кожным нафтаперапрацоўчым заводзе.

Асноўны мэтай развіцця газавага сектара з’яўляецца надзейнае забеспячэнне прыродным газам спажыўцоў у запатрабаваных аб’ёмах.

У мэтах стрымлівання падзення здабычы нафты ў рэспубліцы будучы рэалізаваны інавацыйныя метады яе разведкі і здабычы. Плануецца пашырыць прысутнасць беларускіх кампаній на энергетычных рынках за мяжой.

Задачами энергетычнай палітыкі застануцца зніжэнне энергаёмістасці валавога ўнутранага прадукту і забеспячэнне энергетычнай бяспекі Беларусі.

За гэту пяцігодку вытворчасць прамысловай прадукцыі павялічыцца на 9,1-15,2 працэнта.

Забеспячэнне канкурэнтных пераваг у сельскай гаспадарцы

Айчынная сельская гаспадарка выйдзе на якасна новы ўзровень развіцця за кошт павышэння фінансавай устойлівасці і тэхналагічнага ўзроўню. Працягнецца работа па прыцягненню ў аграпрамысловы комплекс прыватных інвестараў на прынцыпах акупнасці і эфектыўнасці.

Акцэнт будзе зроблены на стро-гім выкананні тэхналагічных патрабаванняў, забеспячэнні вытворчай дысцыпліны і эфектыўнай арганізацыі працы.

Наперадзе рашэнне наступных задач:

рэструктурызацыя і фінансавое аздаўленне неплацежаздольных сельскагаспадарчых арганізацый, удасканаленне сістэмы маёмасных адносін;

павышэнне адказнасці старшыняў райвыканкамаў за забеспячэнне бяс-стратнай работы сельскагаспадарчых арганізацый з улікам мер дзяржаўнай палітыкі ў аграпрамысловым комплексе;

нарошчванне і дыверсіфікацыя высокадаходнага экспарту сельскагаспадарчай прадукцыі і харчавання;

фарміраванне механізму, які стымулюе сельскагаспадарчых вытворцаў да зніжэння выдаткаў і эфектыўнай дзейнасці;

удасканаленне сістэмы кіравання аграпрамысловым комплексам.

Павышэнне эфектыўнасці *раслінаводства* будзе забяспечвацца на аснове паглыблення спецыялізацыі вытворчасці прадукцыі з улікам глебава-кліматыхных і эканамічных умоў гаспадарання, аптымізацыі структуры пасяўных плошчаў у адпаведнасці з занальнымі сістэмамі земляробства, удасканалення сартоў і стварэння высокаўраджайных культур.

Зніжэнне ўдзельнага ўзроўню затрат на вытворчасць прадукцыі раслінаводства будзе забяспечана праз шырокае выкарыстанне ў земляробстве інфармацыйных тэхналогій і ўкараненне дакладнага земляробства.

У выніку намечаных захадаў ураджайнасць збожжавых культур да 2020 года складзе не менш за 41 цэнтнер з гектара, што дасць магчымасць атрымаць да 10 млн тон збожжа.

Будзе вырашана задача па забеспячэнні патрэбнасці ўнутранага рынку ў асноўных відах плодаагароднінай прадукцыі, нарошчванні экспарту свежых гародніны, садавіны, ягад і прадуктаў іх глыбокай перапрацоўкі.

Развіццё *жывёлагадоўлі* будзе накіравана на павышэнне яго эфектыўнасці і пашырэнне экспартнай арыентаванасці.

Выкананню пастаўленых задач будучы спрыць паляпшэнне селекцыйна-племянной работы ў жывёлагадоўлі, забеспячэнне пагалоўя жывёлы і птушкі айчыннымі збалансаванымі кармамі, у тым ліку бялком.

Намечана завяршэнне раней пачатага будаўніцтва жывёлагадоўчых аб’ектаў з высокай ступенню будаўнічай гатоўнасці, запавяненне іх высокапрадуктыўнай племянной жывёлай. Новае будаўніцтва будзе ажыццяўляцца на конкурснай аснове, зыходзячы з прынцыпаў акупнасці праекта і магчымасці забеспячэння вяртання крэдытных рэсурсаў, пацверджаных крыніц фінансавання.

Рэалізацыя намечаных захадаў дасць магчымасць павялічыць вытворчасць прадукцыі жывёлагадоўлі на 18,3 працэнта да ўзроўню 2015 года. Сярэдні надой малака ад каровы ў 2020 годзе складзе не менш за 6500 кілаграмаў; сярэднясутачныя прывагі на гадоўлі і адкорме буйной

рагатай жывёлы — не менш за 700 грамаў, свіней — 600 грамаў, птушкі — 62 грамы.

Прадугледжваецца фарміраванне ўмоў для эфектыўнай вытворчасці і рэалізацыі арганічнай сельскагаспадарчай прадукцыі.

Структурныя пераўтварэнні ў аграпрамысловым комплексе прадугледжваюць:

удасканаленне сістэмы і механізмаў дзяржаўнага рэгулявання аграпрамысловага комплексу, у тым ліку праз аптымізацыі функцый і складу органаў дзяржаўнага кіравання;

стварэнне буйных кааператыва-інтэграцыйных фарміраванняў, якія аб’ядноўваюць вытворчасць сельскагаспадарчай сыравіны, перапрацоўку і збыт канчатковай прадукцыі, у тым ліку прадуктовых кампаній (холдынгаў);

рэфармаванне стратных і неплацежаздольных сельскагаспадарчых арганізацый і іх фінансавое аздаўленне;

перадачу ў давернае кіраванне і продаж устойліва неплацежаздольных сельскагаспадарчых унітарных прадпрыемстваў як маёмасных комплексаў, пераход на новыя формы і метады прадпрымальніцкай дзейнасці, уключаючы развіццё малага аграбізнесу.

Рэалізацыя намечаных захадаў дасць магчымасць павялічыць рэнтабельнасць продажаў з 2,4 працэнта ў 2015 годзе да 10 працэнтаў у 2020 годзе, стварыць дадаткова не менш за 3,5 тыс. працоўных месцаў у сферы аграбізнесу, нарасціць экспарт сельскагаспадарчай прадукцыі і прадуктаў харчавання да 7,5 млрд долараў ЗША.

Лес — багацце Беларусі

Лес — каштоўны дар прыроды, лёгкай краіны. Поўная і эфектыўная перапрацоўка драўніны і адначасова зберажэнне лесу — вось дзве ключавыя задачы ў лясной галіне.

Базавыя напрамкі: павелічэнне даходаў лясной гаспадаркі за кошт прыросту разліковай лесасекі і аптымізацыі працэнтных сцудносін плошчаў эксплуатацыйных і ахоўных лясцоў;

удасканаленне метадаў лесаўпа-радкавання ў месцах з асабліва высокай інтэнсіўнасцю вядзення лясной гаспадаркі;

пашырэнне пасеву і пасады гаспадарча каштоўных парод, стварэнне плантацыйных лясных культур мэтавага прызначэння;

развіццё рынку паслуг па нарыхтоўцы драўніны; тэхнічнае перааснашчэнне лясной гаспадаркі.

Плануецца павелічэнне працягласці дарожна-транспартнай сеткі ў лясным фондзе не менш чым на 600 кіламетраў за пяцігодку, а таксама комплексная механізацыя лесасечных работ з забеспячэннем долі нарыхтоўкі драўніны тэхнікай новага пакалення да 65 працэнтаў.

У выніку аб’ёмы нарыхтоўкі драўніны ў 2020 годзе ў параўнанні з 2015 годам павялічацца больш чым у 1,2 раза, а плошча лясцоў не скароціцца.

Будзе сфарміраваны паўнавартасны рынак лясных рэсурсаў, які цалкам забяспечыць патрэбы айчыннай дрэвапрацоўчай і цэлюлозна-папяровай прамысловасці.

Рост эфектыўнасці будаўніцтва, забеспячэнне насельніцтва якасным і даступным жыллём

Асноўнымі задачамі развіцця будаўнічага комплексу з’яўляюцца павышэнне якасці будаўніцтва і зніжэнне каштарыснага кошту будаўніцтва, рост экспарту будаўнічых паслуг.

Будучы створаны ўсе неабходныя ўмовы для актывізацыі жыллёвага будаўніцтва грамадзян і юрыдычных асоб.

У мэтах паляпшэння жыллёвых умоў насельніцтва, забеспячэння даступнасці жылля, што ўзводзіцца, прадугледжваецца далейшае развіццё рынку арэнднага жылля ва ўвязцы з фінансавымі рэсурсамі, у тым ліку

за кошт сродкаў арганізацый і прыватных інвестараў.

Важным напрамкам развіцця жыллёвага будаўніцтва стане падтрымка індывідуальнага будаўніцтва, малапавярховага домабудавання, у тым ліку драўлянага.

У мэтах развіцця індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва будучы укараняцца прагрэсіўныя тэхналогіі, перш за ўсё модульныя канструкцыі, якія забяспечваюць высокія тэмпы і нізкі кошт будаўніцтва.

Вялікая ўвага будзе нададзена будаўніцтву шматкватэрнага даступнага і камфортнага жылля тыпавых спажывецкіх якасцяў з выхадам на 100-працэнтнае энергаэфектыўнае выкананне ў 2020 годзе.

Прадугледжваецца выдзяленне ў дастатковай колькасці зямельных участкаў пад індывідуальную забудову і іх забеспячэнне ў поўным аб’ёме інжынернай інфраструктурай (газазабеспячэнне, водазабеспячэнне, энергазабеспячэнне), уключаючы размешчаныя ў сельскай мясцовасці. Прадугледжваецца **актыўная забудова ў гарадах-спадарожніках**, вызначаных рашэннямі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Мадэль іх развіцця будзе комплекснай — стварэнне сацыяльнай і вытворчай інфраструктуры, новых працоўных месцаў.

Для гэтага будучы укаранены асаблівыя фінансавыя механізмы для будаўніцтва інфраструктуры за кошт мясцовых бюджэтаў і прыцягнення прыватнага капіталу.

Акцэнт будзе зроблены на ўкараненне прагрэсіўных схем: жыллёвых будаўнічых зберажэнняў, сучаснай сістэмы даступнага іпатэчнага крэдытавання, лізінгу жылых памяшканняў.

Будзе працягнута работа па ствармліванні росту кошту аднаго квадратнага метра агульнай плошчы жылля, у тым ліку таго, якое будуча з дзяржаўнай падтрымкай, за кошт будаўніцтва жылля па праектах эканамічных жылых дамоў тыпавых спажывецкіх якасцяў і зніжэння выдаткаў на будаўніцтва на ўсіх стадыях інвестыцыйна-будаўнічага цыкла.

Фінансавыя сродкі, якія грамадзяне трацяць на набыццё і будаўніцтва жылля, будучы вызваленыя ад дэкларавання і прад’яўлення падатковых прэтэнзій.

Адным з ключавых паказчыкаў эфектыўнасці работы будаўнічага комплексу будзе адпаведнасць кошту квадратнага метра жылля сярэдняй заробатнай плаце па краіне.

Прадугледжваюцца: зніжэнне каштарыснага кошту будаўніцтва за кошт аптымізацыі выдаткаў па поўным цыкле будаўнічых работ (ад праектавання да ўводу ў эксплуатацыю аб’екта) і скарачэння іх працягласці;

укараненне сістэмы кіравання якасцю будаўнічых праектаў; паляпшэнне спажывецкіх і эксплуатацыйных характарыстык будынкаў і збудаванняў, якія ўзводзяцца з паступовым іх набліжэннем да перадавых міжнародных стандартаў; пашырэнне аб’ёмаў будаўніцтва аб’ектаў «пад ключ» і ўкараненне сучасных тэхналогій для ўзвядзення энергаэфектыўных і рэсурсаэканамічных, экалагічна чыстых будынкаў і збудаванняў;

актывізацыя ўдзелу ў падрадных таргах на будаўніцтва аб’ектаў за межамі краіны.

Плануецца забяспечыць больш шырокае прымяненне айчынных будаўнічых матэрыялаў з высокімі тэхнічнымі характарыстыкамі.

Доля выкарыстання айчынных сыравіны і матэрыялаў у будаўніцтве павялічыцца да 85 працэнтаў у 2020 годзе.

У выніку прынятых мер прадугледжваецца давядзенне долі індывідуальных жылых дамоў у агульным аб’ёме жылля, якое ўзводзіцца, да 40 працэнтаў, долі жылля ў малых гарадах — не менш як да 10 працэнтаў ад аб’ёму штогадовага ўводу ў эксплуатацыю агульнай плошчы жылля.